

Indsigelser til Planstrategi 2036.

Agenda 21 Foreningen for Fredensborg Kommune har følgende indsigelser til det fremlagte forslag til Fredensborg Kommunes Planstrategi 2036.

1.

Planstrategien er overvejende principiell og den er langt mere optimistisk end der efter vores opfattelse er basis for, idet mange forhold helt er afhængige af andres initiativer og aktiviteter. Og dermed ligger uden for kommunens muligheder for at fremme de nævnte formål.

Vi tænker her først og fremmest på klimaproblematikken, der efter vores opfattelse er den mest indgribende og omfatter alle dele af den kommunale planlægning.

Der er sat ambitiøse mål for bæredygtighed og for at blive klimaneutral senest i 2040, men en række hensyn til andre formål kan forhindre at nå dette mål.

Det understreges allerede i indledningen, at der skal være plads til vækst og udvikling, og at der skal ske en afvejning med en række andre hensyn, der for de flestes vedkommende **rent faktisk tæller negativt** i forhold til bæredygtighed og klimaneutralitet.

2.

Klimamålet er, at der i 2040 ikke skal udledes mere CO₂ fra kommunen end der optages – eller kompenseres for – inden for kommunens geografiske område.

I betragtning af, at der pt. årligt udledes ca. 65.000 tons CO₂ fra kommunen – og at denne udledning skal nedbringes til 0 over ca. 15 år, er der tale om en MEGET stor opgave.

Ikke mindst fordi udledningen som følge af en række forhold må forventes at stige med ca. 10.000 tons i samme periode, hvorfor den samlede reduktion vil være på ca. 75.000 tons – svarende til **ca. 5.000 tons** reduktion årligt.

Fredensborg Kommune har i 2023 investeret ca. kr. 22 mio. i tiltag, som skal ned-sætte CO₂ udledningen med ca. 220 tons – altså en udgift på ca. kr. 100.000 pr. sparet ton CO₂.

Hvis vi har forstået det rigtigt (vi vil meget gerne oplyses om misforståelser her), vil den påtænkte besparelse på 5.000 tons CO₂ med en tilsvarende udgift altså koste ca. kr. 500 mio. – årligt i de næste 15 år.

Det vil stille meget store krav til det kommunale budget – og i **Byrådets seneste budgetforlig er udgifter til klima end ikke medtaget som en overskrift!**

Vi mener, at der også bør sættes på andre løsninger – først og fremmest statens hjælp via øgede rammer for at opkræve skatter, samt overordnede løsninger, som kan gavne det kommunale CO₂ regnskab.

Der vil med sikkerhed være behov for store private investeringer for at nedbringe udslippet af CO₂ via etablering af mere alternativ energiproduktion. Hvordan forestiller kommunen sig at fremme sådanne investeringer?

Dertil kommer, at der planlægges med en række tiltag, som – når de gennemføres – vil give større CO₂ udledning og dermed som tidligere anført giver øgede krav til besparelser.

3.

Planprincipper er vigtige, men vedrører jo kun NYE områder, hvor der laves NYE lokalplaner.

Det store problem er i de fleste tilfælde de eksisterende lokalplaner, som kan være stærkt begrænsende for mulighederne for at etablere alternativ energi – primært i form af solceller (og solfangere) på tagene.

I de seneste års lokalplaner er der fortsat ikke satset på at prioritere alternativ energi på bygningerne.

I flere lokalplaner er der godkendt bygninger med tage, der har ensidigt fald mod nord, hvilket betyder, at der ikke med fordel kan etableres solenergi – og der er ikke stillet krav om plads eller andre tiltag til de tekniske installationer, som er nødvendige for at etablere alternativ energi i den enkelte bolig.

Det er i det fremlagte forslag understreget, at der skal være et tilstrækkeligt antal parkeringspladser ved stationerne, så man kan lette anvendelsen af den kollektive trafik.

Men kommunen ændrede for få år siden kravene til p-pladser til de stationsnære centerbyggerier, så der vil blive FÆRRE p-pladser til rådighed for pendlerne.

Kan man overveje at øge antallet af P-pladser ved stationerne og således arbejde med og ikke mod målsætningen?

4.

Befolkning, boliger og byggeri.

Der er mange positive tiltag i dette afsnit.

Vi er enige i at flere ældreboliger vil være en god satsning, da det vil frigive parcelhuse til de yngre familier og dermed mindske efterspørgslen efter nye boliger. Samme forhold gør sig gældende i forhold til antallet af plejehjemspladser, idet for få pladser unødigt holder folk bundet i eget hjem.

Men ældreboliger skal ligge centralt i forhold til indkøb og offentlig trafik. Kan kommunen sikre dette hensyn i planlægningen?

Det er også oplagt at fortætte via ændring af Humlebæk Center til at rumme et større antal boliger. Men i den forbindelse er det igen nødvendigt at sikre tilstrækkeligt mange P-pladser til pendlerne.

Vi savner at se denne vægtning understreget, hvis forslaget skal give mening.

Når kommunale ejendomme planlægges omdannet til boligområder – Fredensborg skole og Humlebæk skole, er det vigtigt at holde sig de cirkulære principper for øje. Når gamle bygninger skal rives ned for at give plads til nye, vil en selektiv nedrivning med henblik på størst mulig genanvendelse af materialerne tage mere tid og give større omkostninger end de traditionelle metoder.

Der skal derfor planlægges med disse forhold for at leve op til målsætningen om mere cirkulære økonomi.

Vi kan desværre alt for godt forestille os, at de anførte krav om "hensyntagen til bygningsarv, miljøgevinst og økonomi" kan bruges til netop IKKE at tage hensyn til de cirkulære principper. Er det nødvendigt med disse forbehold?

Det er flere gange nævnt, at man vil sikre mere biodiversitet i de bymæssige områder.

Da nyt byggeri i sig selv vil mindske biodiversiteten, vil dette mål stille store, konkrete krav til en særlig indsats.

Kan kommunen gøre rede for, hvordan man vil sikre dette?

5. Grøn mobilitet

Den skitserede byfortætning omkring kommunens jernbanestationer medfører ikke nødvendigvis, at de mange pendlere i kommunen vil køre mindre i bil. Langt de fleste bor længere fra stationerne og har flere ærinder end blot transporten fra hjemmet til stationen – og vil derfor stadig benytte bilen her.

Hvis man vil begrænse brugen af bilen på hele turen fra hjem til arbejdsplads og altså den individuelle biltrafik, er det - som tidligere nævnt - nødvendigt med et tilstrækkeligt antal parkeringspladser ved stationerne.

Uanset hvor stor en andel af bilerne der vil være el-biler, skal der bruges energi på transporten. Flere el-biler kræver flere ladepunkter – og en ladestation ved en offentlig p-plads kan jo kun bruges af én bil ad gangen.

Anvendes ladestationen i forbindelse med pendling, kan bilen jo ikke flyttes fra ladestationen, før brugeren kommer tilbage efter endt arbejdsdag. Det vil derfor være en meget omfattende opgave at skaffe opladning til det forventede antal el-biler.

Tilsvarende problematik gælder ved etablering af ladestationer ved motorvejstilslutningerne.

Vi tænker, at det med en ladestation, der kun kan betjene et begrænset antal biler i løbet af døgnet, vil være vanskeligt at opnå en positiv økonomi ved etableringen, hvorfor udgiften til opladning vil blive relativt høj.

Dette forhold må med stor sandsynlighed betyde, at andelen af elbiler øges langsommere end forventet.

Har kommunen planer om at imødegå dette problem?

Mobilitet:

Det er betænkeligt, at staten tillægger kommunerne ansvar for den mængde CO₂, som udledes fra gennemkørende trafik.

Den enkelte kommune har ingen indflydelse på dette forhold og vil med stigende pendlertrafik blive stillet overfor større sparekrav, som kan blive vanskelige at imødekomme.

Omfanget af den gennemkørende trafik bestemmes i høj grad af regeringens politik og af stabiliteten af de kollektive trafikformer.

Med hensyn til anlæg af flere og bedre cykelstier frygter Agenda 21 Foreningen, at omkostningerne slet ikke står i forhold til de CO₂-besparelser, som kan opnås via dette tiltag.

6. Erhverv og turisme

Kommunens mål er, at den vil være attraktiv for 'grønne' virksomheder – og ønsker som de fleste andre kommuner ikke egentlige produktionsvirksomheder.

De oplyste tal for lokale arbejdspladser understreger, at resultatet af den kommunale politik på dette område har givet meget få lokale arbejdspladser – og dermed relativt mere pendlertrafik til de områder, hvor arbejdspladserne findes.

I vores kommune er det statistisk set kun ca. hver 10 borger i arbejde, som kan finde en arbejdsplads indenfor kommunegrænsen, hvilket i praksis betyder, at 9 ud af 10 må pendle til arbejde.

For at ændre på dette forhold skal der udlægges betydelige arealer til erhverv, hvilket vil være særdeles vanskeligt, da man på eller tæt på de egnede arealer i vid udstrækning har valgt at etablere boligområder.

Kommunen ønsker, at flere turister skal vandre og cykle i Nordsjælland. Vi kan ikke afvise denne mulighed, og det vil potentielt indebære en større opmærksomhed på værdien af at bevare natur og biodiversitet. Dog mener vi ikke, at dette forhold kan betragtes som et klimamål.

7. Natur, biodiversitet og landbrug

For at nå klimamålene planlægges en række tiltag, herunder at skovarealet skal øges.

Det er en almen misforståelse, at skov optager store mængder CO₂!

Hvis man forestiller sig f.eks. at plante skov på kommunale arealer – f.eks. Humlebæk syd – vil en sådan skov blive anlagt som en biodiversitetsskov – altså med mange arter af såvel træer som buske.

Det vil tage lang tid at få en sådan skov etableret, og den klimamæssige gevinst vil være meget lille i mange år.

En regulær produktionsskov opsamler ca. 8 tons CO₂ årligt pr. ha. i form af vedmasse, som dels anvendes til energiformål (flis og træpiller) og til en række forbrugsgoder fra legetøj til møbler og bygninger.

En skov opsamler også CO₂ i blade, frø, grene og stubbe, som bliver på arealet og igen over årene omsættes.

En biodiversitetsskov vil næppe på noget tidspunkt opsamle mere end det halve. Altså maksimalt 4 tons CO₂ årligt – og det vil kun være i en kortere årrække, hvorefter nettooptaget vil falde og over tid vil blive negativt, idet en del (ca. 15 % af den fangede mængde CO₂) vil blive omsat anaerobt – og altså vil blive udledt som Metan. Den samlede udledning vil derfor medføre en negativ effekt, der er større end optaget.

Uanset hvilken afgrøde der dyrkes på et givet areal, vil den opsparede CO₂ skulle måles på den mængde tørstof, som fjernes fra arealet og anvendes til formål, hvor

den opsamlede mængde enten udnyttes direkte til energiformål eller bevares i en længere periode via anvendelse til mere varige forbrugsgoder i form af en lang række emner fra papir til bygninger.

Vi gør tillige opmærksom på, at de fleste af statens skove i kommunen nu er udlagt som 'urørte skove'. Der er tale om et areal, som samlet set udgør mere end 1.300 ha., hvoraf ca. 1.000 ha er dyrket skov.

Via ændring til urørt skov vil opsamlingen af CO₂ over tid gå i stå og dermed nedsætte den beregnede, positive effekt ca. 8.000 tons årligt.

Også disse arealer vil ændre status til at blive negative i klimasammenhæng.

Det er derfor direkte ukorrekt at indregne en gevinst i form af nettoopsamling af CO₂ via kommunens skovarealer, når vi går ud af den årrække, som planstrategien dækker.

Skov og urørt skov vil naturligvis øge biodiversiteten, hvilket absolut er ønskeligt, men næppe kan regnes som en positiv klimaeffekt!

Det er tillige ukorrekt at antage, at omlægning af lavbundslande øger optaget af CO₂. Den korrekte antagelse er, at der via omlægningen udledes mindre, fordi arealerne ikke bearbejdes ved pløjning eller anden behandling.

Dvs. at klimapåvirkningen bliver mindre negativ – ikke at den bliver positiv!

I den sammenhæng er Fredensborg Kommune positivt stillet, fordi meget af landbrugsjorden anvendes til heste og dermed reelt ikke drives med pløjning og anden jordbehandling, som giver udledning af en del af den i muldlaget opsparede CO₂.

Det vil være interessant at se nogle tal for den forventede effekt af tiltagene i dette afsnit af Planstrategien.

8. Grøn energi

Målet er, at hele varmforsyningen skal være fossilfri i 2035.

Så længe der brændes affald, kan energiforsyningen ikke kaldes fossilfri. Det skyldes, at en række produkter med indhold af plast ikke kan genanvendes, hvilket vi ikke anser som et problem. Her kan vi (som de fleste andre lande i EU) vælge at kalde denne del af affaldet "energigenvundet".

Til gengæld vil det være på sin plads at planlægge med opsamling af CO₂ fra de anlæg, som forsyner os med energi via brug af affald, flis, træpiller og tilsvarende brændsler baseret på CO₂ opsamlet i vores egen tid.

Det forudsættes også i Planstrategien, at den lokale produktion af sol- og vindenergi vil stige, men forudsætningerne herfor baseret på frivillige, private investeringer, som kommunen har meget lille indflydelse på.

Kommunen kan dog hjælpe ved at initiere en ændring af de forhold i de gældende lokalplaner, som forhindrer eller besværliggør etablering af alternativ energi i form af solceller eller -fangere.

Hvad har kommunen hidtil gjort på dette område?

Og hvilke planer har man for sådanne tiltag i den næste planperiode?

Når det anføres, at etablering af vindmøller og solceller i det åbne land "skal ske under størst mulig hensyntagen til natur, landskab og naboer", indskrænker man efter vor mening mulighederne for sådanne etableringer.

Kommunen bør her åbent fremlægge den udfordring, der ligger i at finde egnede placeringer af de nødvendige vindmøller og solceller, og lægge op til en drøftelse med det udgangspunkt, at stederne skal findes.

Man vil dog stadig være helt afhængig af de aktuelle, private jordejeres lyst og vilje til at etablere de nødvendige anlæg.

Vi foreslår, at kommunen overfor staten stiller forslag om vindmøller i Øresund – startende ud for Nivåbugten på kanten af sejlrenden og i én række så langt mod Nordhavn (og Svanemølleværket) som muligt. En sådan etablering vil genere færrest muligt – og vil formentlig kunne ske som et andelsprojekt, som det er tilfældet med en del af vindmøllerne ud for København.

Tillad os at gøre opmærksom på figur 10, hvoraf det fremgår, at elvarme har en relativt stor udledning af CO₂, mens varmepumper ingen udledning har.

Da elektriciteten kommer fra det samme mix af energikilder til begge opvarmningsformer, **kan visningen ikke være korrekt.**

Det vil jo kræve, at der til enhver tid produceres tilstrækkelig el fra alternative energikilder til at forsyne alle varmepumper.

Hvis alle i en bydel gik over til elvarme via varmepumper på én gang, og mange flere anskaffer elbiler, vil det jo i mange år fremover ikke være muligt at levere 100 % 'grøn' strøm til alle.

Måske vil man i perioder slet ikke kunne levere den nødvendige mængde elektricitet?

9. Generelt

Det forekommer os, at planstrategien forsøger at give det indtryk, at man kan klare klimaproblematikken uden at ændre noget særligt i forhold til tidligere. Som om man betragter dette problem som et mindre problem, der kan klares enkelt og omkostningsfrit.

Vi mener at det er en farlig tilgang til klimaproblematikken.

At udskyde nødvendige beslutninger er ikke en brugbar udvej!

Vi savner en opdeling mellem de tiltag og områder, hvor kommunen har eller ikke har reel indflydelse – og nogle tal for, hvad man forventer sig af de enkelte idéer og forslag.

en bæredygtig fremtid
AGENDA 21 Fredensborg

Agenda 21 foreningen for Fredensborg Kommune

Den samlede målsætning på klimaområdet virker så langt væk, at det nærmest vil være et lykketræf om den bliver opnået.

Vi kunne ønske os en større ærlighed, en klar adressering af problemerne og en klar appel til borgerne om at engagere sig og give deres mening til kende - både om de nødvendige skridt, der skal tages i vores egen kommune og udfordringen med at konkretisere dem, og om de landspolitiske aspekter, der ikke er til at komme uden om.

På vegne af Agenda 21 Foreningen

Med venlig hilsen

Annemarie Løppenthin og Finn Langgaard